

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Φ Ι Λ Ο Σ Ο Φ Ι Κ Η Σ Χ Ο Λ Η
ΤΜΗΜΑ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ελληνογαλλικές Σπουδές
στη Λογοτεχνία, τον Πολιτισμό και τη Μετάφραση

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
&
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΕΤΗ 2021-2023

ΑΘΗΝΑ 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	2
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2021-2023	5
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	20
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ	21
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	23
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	28
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	30

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί, από το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Ελληνογαλλικές Σπουδές στη Λογοτεχνία, τον Πολιτισμό και τη Μετάφραση», σύμφωνα με τις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης δημοσιευμένης στο ΦΕΚ 1685/Β'/16.5.2017 και τις διατάξεις του Ν. 4485/2017.

Το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ επικεντρώνεται στο πεδίο των ελληνογαλλικών σπουδών και εστιάζει ειδικότερα στη μελέτη της Λογοτεχνίας, του Πολιτισμού και της Μετάφρασης. Σκοπός του προγράμματος είναι να διευρύνει τις γνώσεις των φοιτητών σχετικά με σημαντικά κοινωνικά, πολιτισμικά και πολιτικά θέματα που αφορούν την Ελλάδα και τη Γαλλία σε συνδυασμό με τη λογοτεχνική και μεταφραστική θεωρία και ανάλυση. Το διεπιστημονικό αυτό πρόγραμμα προωθεί τη διαπολιτισμική γνώση και έρευνα σε ποικίλες εκφάνσεις των ελληνογαλλικών σχέσεων.

Μεταξύ των στόχων του ΠΜΣ είναι:

- Να καλλιεργήσει την κριτική θεώρηση των μεθοδολογικών προσεγγίσεων της Λογοτεχνίας και του Πολιτισμού και να αναπτύξει τις εφαρμογές τους στη μαθησιακή πράξη.
- Να επιδιώξει τη συστηματική μελέτη, ερμηνεία και κριτική ανάλυση των φαινομένων των διαπολιτισμικών σχέσεων Ελλάδας και Γαλλίας στην ιστορική τους διάσταση.
- Να μελετήσει τη μετάφραση στη συγχρονία και τη διαχρονία ως φορέα πολιτισμικής διαμεσολάβησης.
- Να ερευνήσει τον ρόλο των κειμένων, πρωτότυπων και μεταφρασμένων, ως μέσου διακίνησης των ιδεών και επικοινωνίας των λαών.
- Να αναπτύξει τρόπους παραγωγής επιστημονικού λόγου στα γνωστικά αντικείμενα της Λογοτεχνίας, του Πολιτισμού και της Μετάφρασης.
- Να καταρτίσει μεταφραστές στο πεδίο της λογοτεχνίας και των ανθρωπιστικών σπουδών.

Το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στις «Ελληνογαλλικές σπουδές στη Λογοτεχνία, τον Πολιτισμό και τη Μετάφραση» με τις εξής ειδικεύσεις: α. Λογοτεχνία και Πολιτισμός και β. Μετάφραση, μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών. Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η διάρκεια του ΠΜΣ «Ελληνογαλλικές Σπουδές στη Λογοτεχνία, τον Πολιτισμό και τη Μετάφραση» είναι τέσσερα (4) εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών κ.ά., καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση και διεξάγονται στη γαλλική και στην ελληνική γλώσσα. Οι παραδόσεις αρχίζουν τον Οκτώβριο και λήγουν τον Ιούνιο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Οι ώρες διδασκαλίας κάθε μαθήματος ορίζονται σε τρεις (3). Κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε δέκα (10) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Για την απόκτηση του ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

Α΄ Εξάμηνο

Τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα κοινά και για τις δύο κατευθύνσεις:

- Μεθοδολογία της έρευνας
- Πολιτισμικές μεταφορές και διαμεσολαβήσεις στον ελληνογαλλικό χώρο
- Ιστορία και ρεύματα της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας

Β΄ Εξάμηνο

Κατεύθυνση: Λογοτεχνία-Πολιτισμός

Ένα (1) Υποχρεωτικό μάθημα

- Συγκριτική λογοτεχνία

Δύο (2) Επιλεγόμενα από τη λίστα προσφερομένων μαθημάτων

Κατεύθυνση: Μετάφραση

Δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα:

- Ιστορία της μετάφρασης
- Εργαστήριο 1: Λογοτεχνική μετάφραση – Πεζογραφία

Ένα (1) επιλεγόμενο από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων

Γ΄ Εξάμηνο

Κατεύθυνση: Λογοτεχνία-Πολιτισμός

Τρία (3) επιλεγόμενα μαθήματα από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων

Κατεύθυνση: Μετάφραση

Δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα:

- Εργαστήριο 2: Ψηφιακές ανθρωπιστικές σπουδές
- Εργαστήριο 3: Μετάφραση δοκιμιακού και ακαδημαϊκού λόγου

Ένα (1) επιλεγόμενο από τη λίστα προσφερόμενων μαθημάτων

Δ' Εξάμηνο

- Μεταπτυχιακό σεμινάριο/συμβουλευτική για ζητήματα των Διπλωματικών εργασιών (4 ECTS)
- Μεταπτυχιακή εργασία (26 ECTS)

Επιλεγόμενα μαθήματα κατεύθυνσης Λογοτεχνίας-Πολιτισμού

- Ιστορία των ελληνογαλλικών σχέσεων
- Ιστορία της μετάφρασης
- Γαλλόφωνη λογοτεχνία
- Λογοτεχνία, θέατρο και κινηματογράφος
- Μετανάστευση, εξορία και διασπορά στον ελληνογαλλικό χώρο. Ιστορικές και λογοτεχνικές προσεγγίσεις
- Γαλλόφωνη διαπολιτισμικότητα και ταυτότητες
- Έμφυλες προσεγγίσεις του δημόσιου βίου
- Ιστορία των ιδεών για τη γαλλική και την ελληνική γλώσσα
- Θεωρία της λογοτεχνίας με έμφαση στην πρόσληψη
- Λογοτεχνία και αρχαιότητα
- Πρόσληψη της αρχαίας και σύγχρονης Ελλάδας στη Γαλλία
- Ψηφιακές ανθρωπιστικές σπουδές
- Ειδικά θέματα λογοτεχνίας
- Ειδικά θέματα του γαλλικού πολιτισμού

Επιλεγόμενα μαθήματα κατεύθυνσης Μετάφρασης

- Λογοτεχνική Μετάφραση – Θέατρο ή/και Ποίηση
- Διασκευή
- Δημιουργική γραφή
- Κριτική της Μετάφρασης
- Συγκριτική λογοτεχνία
- Γαλλόφωνη λογοτεχνία
- Λογοτεχνία, θέατρο και κινηματογράφος
- Ιστορία των ιδεών για τη γαλλική και την ελληνική γλώσσα
- Μετανάστευση, εξορία και διασπορά στον ελληνογαλλικό χώρο. Ιστορικές και λογοτεχνικές προσεγγίσεις
- Γαλλόφωνη διαπολιτισμικότητα και ταυτότητες
- Ειδικά θέματα μετάφρασης και μεταφρασεολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΕΤΗ 2021-2023

1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Μεθοδολογία της έρευνας

Διδάσκουσα: Α.-Β. Πανταζάρα

Το μάθημα παρουσιάζει τα βασικά στάδια εκπόνησης έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες, και συγκεκριμένα στις πολιτισμικές σπουδές, στην ιστορία, στη λογοτεχνία και στη μετάφραση/μεταφρασεολογία. Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές σε βασικά θέματα μεθοδολογίας που αφορούν την επιλογή και χρήση των κατάλληλων ερευνητικών εργαλείων ανάλογα με το θέμα και τον στόχο της έρευνας, τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, την ερμηνεία και τον σχολιασμό των αποτελεσμάτων, την αναζήτηση πηγών τεκμηρίωσης και τέλος τη σύνταξη και παρουσίαση των ερευνητικών τους εργασιών. Αναφέρονται οι βασικές αρχές συγγραφής και παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα ερευνητικής και επιστημονικής δεοντολογίας.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Βασικά χαρακτηριστικά της ερευνητικής διαδικασίας
2. Κειμενικά είδη επιστημονικού και ακαδημαϊκού λόγου
3. Ερευνητικές μέθοδοι στις ανθρωπιστικές επιστήμες
4. Πηγές τεκμηρίωσης και συλλογή βιβλιογραφίας
5. Ηλεκτρονικές πηγές και βιβλιογραφικές βάσεις
6. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας
7. Σύνταξη βιβλιογραφίας
8. Σχεδιασμός και στάδια εκπόνησης μιας ερευνητικής εργασίας
9. Δομή και συγγραφή επιστημονικής εργασίας
10. Ηλεκτρονική επεξεργασία και μορφοποίηση κειμένου
11. Προφορική παρουσίαση επιστημονικής εργασίας
12. Ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων και επιστημονικής δεοντολογίας

Πολιτισμικές μεταφορές και διαμεσολαβήσεις στον ελληνογαλλικό χώρο

Διδάσκουσα: Δ. Προβατά

Στόχος του μαθήματος είναι να μελετήσει τις πολιτισμικές μεταφορές και διαμεσολαβήσεις στον ελληνογαλλικό χώρο κατά τον 19ο και 20ό αιώνα. Ειδικότερα εστιάζει στην κίνηση προσώπων, αντικειμένων, ιδεών και αντιλήψεων ανάμεσα στους δύο αυτούς διακριτούς πολιτισμικούς χώρους. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα ανιχνεύσουμε τα σημεία συνάντησης, διασταύρωσης και ώσμωσης των δύο πολιτισμών, Ελλάδας και Γαλλίας, μέσα από τις ποικίλες εκφάνσεις τους. Εξετάζονται όψεις αυτού του σύνθετου φαινομένου όπως εκδηλώθηκε στο πεδίο της γραμματείας, της γλώσσας, της ιδεολογίας, των θεσμών, των πολιτικών και άλλων αντιλήψεων. Σημείο εκκίνησης της προσέγγισης είναι η αναζήτηση και ταυτοποίηση των πολιτισμικών διαμεσολαβητών καθώς η συνεισφορά του καθενός ξεχωριστά αλλά και στο πλαίσιο ενός ευρύτερου συνόλου, καθορίζει την ποιότητα και το αποτέλεσμα της διαδικασίας της πολιτισμικής μεταβίβασης. Συγχρόνως, βασική παράμετρο στη μελέτη της διαπολιτισμικότητας αποτελεί ο προσδιορισμός των προθέσεων των πρωταγωνιστών αλλά και το αποτέλεσμα της, ειδικότερα ο μηχανισμός πρόσληψης, οικειοποίησης και διαμόρφωσης του πολιτισμικού προϊόντος.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Τι είναι οι πολιτισμικές μεταφορές. Θεωρητικοί προβληματισμοί και μεθοδολογικά εργαλεία
2. Η γαλλική γλώσσα στο επίκεντρο των ελληνογαλλικών σχέσεων
3. Γαλλόφωνος τύπος
4. Η μετάφραση στο επίκεντρο των πολιτισμικών μεταφορών
5. Πολιτισμικές μεταφορές στην περίοδο του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης
6. Φιλελληνισμός και μισελληνισμός
7. Ιδεολογικά ρεύματα και επαναστατικά κινήματα
8. Γαλλική εκπαιδευτική και πολιτισμική παρουσία στην Ελλάδα (Γαλλικά καθολικά σχολεία, Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή)
9. Πολιτισμικοί διαμεσολαβητές στον ελληνογαλλικό χώρο (ταξιδιώτες, έμποροι, μεταφραστές, καθηγητές...)
10. Ελληνογαλλικές πολιτικές και στρατιωτικές σχέσεις
11. Ελληνική διασπορά και μετανάστευση στη Γαλλία
12. Αντανάκλασεις της Ελλάδας στη Γαλλία

Ιστορία και ρεύματα της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας

Διδάσκουσα: Μ. Σπυριδοπούλου

Το μάθημα εισάγει τους/τις φοιτητές/τριες στα κυριότερα ρεύματα, σχολές, τάσεις και κινήματα της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας από τον ύστερο Μεσαίωνα μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα, σκιαγραφώντας αφενός το ιστορικό πλαίσιο και «κανόνα» της εποχής, και αφετέρου τις αισθητικές πρακτικές, το λογοτεχνικό είδος και τις τεχνικές του. Παρουσιάζει τους σημαντικότερους συγγραφείς και τους κύριους εκπροσώπους των ρευμάτων της ευρωπαϊκής γραμματείας μέσω της κριτικής ανάγνωσης και παρουσίασης αντιπροσωπευτικών κειμένων τους, αποσκοπώντας στη δημιουργία ενός βασικού υπόβαθρου γνώσεων για τη γαλλική, ιταλική, ισπανική, αγγλική, γερμανική και ρωσική λογοτεχνία. Τέλος, χρησιμοποιώντας βασικές έννοιες της θεωρίας της λογοτεχνίας, συνδέει συγκεκριμένες τεχνικές και χαρακτηριστικά γνωρίσματα των λογοτεχνικών ειδών με το πολιτισμικό και κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και με το οποίο αλληλεπιδρούν.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην έννοια της λογοτεχνίας και της λογοτεχνικότητας, του λογοτεχνικού είδους, γένους και κανόνα, της διακειμενικότητας και αυτοαναφορικότητας, του συγγραφέα, του αφηγητή. Η ιδέα της «ευρωπαϊκής λογοτεχνίας».
2. Μεσαίωνας: Λυρική ποίηση στη Γαλλία και Ιταλία και αλληλεπιδράσεις.
3. Αφηγηματική ποίηση (Κρετιέν ντε Τρουά, Δάντης).
4. Ουμανισμός-Αναγέννηση: ποίηση, επαναφορά του έπους, ευρωπαϊκός πετράρχισμός (Βιγιόν, Αριόστο, Τάσσο, Κριστίν ντε Πιζάν, Πετράρχης).
5. Ουμανισμός-Αναγέννηση και αφηγηματικές μορφές (Βοκάκιος, Τσώσερ, Μακιαβέλλι, Τόμας Μουρ, Ραμπελαί).
6. Μπαρόκ και κλασικισμός: Λόπε ντε Βέγκα, Σαίξπηρ, Θερβάντες, Ρακίνας, Μονταίν, Μαντάμ ντε Λαφαγιέτ.
7. Παρουσίαση εργασίας.
8. Διαφωτισμός: γαλλικός Διαφωτισμός, κίνημα Θύελλα και Ορμή, προρομαντισμός (Μοντεσκιέ, Ντιντερό, Γκαίτε, Ρουσσώ).
9. Γαλλικός ρομαντισμός και ευρωπαϊκοί ρομαντισμοί (Ντε Μυσσέ, Ουγκώ, Σατωμπριάν, Ντε Σταλ, κ.ά.).
10. Γαλλικός ρεαλισμός και νατουραλισμός και ευρωπαϊκές εκφάνσεις τους.
11. Ύστερος 19ος αιώνας: Συμβολισμός, αισθητισμός, παρνασσισμός.
12. Μοντερνισμός και εκφάνσεις του στην Ευρώπη και στη Γαλλία. Το τέλος των λογοτεχνικών ειδών (Κάφκα, Τζόυς, Προυστ, Γουλφ, Μούζιλ).
13. Ευρωπαϊκές Πρωτοπορίες: Φουτουρισμός, Νταντά, Σουρεαλισμός.

Μεταπτυχιακό σεμινάριο / συμβουλευτική για ζητήματα των Διπλωματικών εργασιών

Διδάσκοντες: οι επιβλέποντες/ουσες των διπλωματικών εργασιών

Το εν λόγω σεμινάριο διαρθρώνεται σε 3 συναντήσεις μεταξύ διδασκόντων και υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με σκοπό την καθοδήγησή τους σε θέματα συμβουλευτικής και επίβλεψης της διπλωματικής τους εργασίας. Οι συναντήσεις γίνονται σε απόσταση 45 ημερών περίπου και αποτυπώνουν προοδευτικά την εξέλιξη της διαδικασίας συγγραφής της εργασίας μέχρι το τελικό στάδιο οριστικοποίησής της.

Η 1η συνάντηση στοχεύει στην προφορική παρουσίαση εκ μέρους των φοιτητών/τριών του θέματος της διπλωματικής τους καθώς και του πλάνου-σκελετού της. Οι φοιτητές/τριες πρέπει να έχουν προσδιορίσει το θέμα τους, να έχουν κάνει σχετική έρευνα σε αυτό, να έχουν καθορίσει εν πολλοίς τα μέρη και τις ενότητες που θα την απαρτίσουν καθώς και τα μεθοδολογικά εργαλεία που θα χρησιμοποιήσουν. Η παρουσίαση και ο σχολιασμός μιας αρχικής βιβλιογραφίας είναι θεμιτά. Οι διδάσκοντες θα συνδράμουν στον εντοπισμό τυχόν αδυναμιών του θέματος και της βιβλιογραφίας καθώς και της άνισης ανάπτυξης των τμημάτων της εργασίας και θα επιβεβαιώσουν την ορθότητα των στόχων που έχουν τεθεί.

Η 2η συνάντηση στοχεύει στην προφορική παρουσίαση εκ μέρους των φοιτητών/τριών του οριστικού πλάνου της διπλωματικής εργασίας καθώς και της πλήρους βιβλιογραφίας της. Στο στάδιο αυτό καλούνται οι φοιτητές/τριες να έχουν σαφή εικόνα του θέματος και της ανάπτυξής του και να είναι σε θέση να εκθέσουν με σαφήνεια τη μεθοδολογία και τα ερευνητικά τους εργαλεία και πώς αυτά θα χρησιμοποιηθούν στη συγγραφή της εργασίας.

Η 3η συνάντηση προϋποθέτει ότι οι φοιτητές/τριες έχουν εργασθεί επαρκώς στο μεσοδιάστημα και έχουν συγγράψει μεγάλο μέρος της μεταπτυχιακής τους εργασίας με αποτέλεσμα να βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο ανάπτυξης. Θα συζητηθούν τυχόν δυσκολίες μεθοδολογικής προσέγγισης και ουσιώδη ζητήματα περιεχομένου που έχουν ανακύψει κατά το στάδιο αυτό, το οποίο προηγείται της τελικής παράδοσης. Η ανατροφοδότηση εκ μέρους των διδασκόντων στη συνάντηση αυτή είναι κρίσιμη για την επιτυχή περαίωση της εργασίας.

2. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Συγκριτική Λογοτεχνία

Διδάσκων: Σ. Παρασχάς

Από τη γέννησή της, στις αρχές του 19ου αιώνα, η συγκριτική γραμματολογία είναι μια επιστήμη σε κρίση: οι συγκριτολόγοι του 20ού αιώνα αναγγέλλουν τακτικά τον θάνατό της ή τις επιστήμες που ετοιμάζονται να την αντικαταστήσουν. Σύμφωνα με τους επικριτές της, η συγκριτική γραμματολογία μετά βίας μπορεί να θεωρηθεί επιστήμη καθώς δεν διαθέτει αποκλειστικά δικό της αντικείμενο μελέτης ή μεθόδους. Η άσκηση της συγκριτικής γραμματολογίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορία της και τα όριά της μεταβάλλονται σύμφωνα με το θεωρητικό ή θεσμικό πλαίσιο της εποχής. Το μάθημα έχει στόχο να μυήσει τους φοιτητές στην ιστορία αυτής της πρωτεύουσας επιστήμης και στις μεθόδους τις οποίες έχει χρησιμοποιήσει ή χρησιμοποιεί ακόμη, εστιάζοντας στον μετασχηματισμό των κριτικών και θεωρητικών προϋποθέσεων της μετά την εμφάνιση της «θεωρίας».

Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Τι είναι η συγκριτική γραμματολογία;
2. Η συγκριτική γραμματολογία τον 19ο αιώνα
3. Η συγκριτική γραμματολογία τον 20ό αιώνα
4. Εθνικισμός και συγκριτική γραμματολογία
5. Συγκριτική γραμματολογία και ιστορία λογοτεχνίας I: Περίοδος, ρεύμα, είδος, κανόνας
6. Συγκριτική γραμματολογία και ιστορία λογοτεχνίας II: Από την Quellenforschung και την έννοια της επίδρασης στη διακειμενικότητα και στις θεωρίες της ανάγνωσης
7. Συγκριτική γραμματολογία και ιστορία λογοτεχνίας III: Η αισθητική της πρόσληψης και η νέα ιστορία λογοτεχνίας
8. Από τη θεματική κριτική και την ιστορία των ιδεών στον δομισμό
9. Συγκριτική γραμματολογία και μετάφραση
10. Συγκριτική γραμματολογία και πολιτισμικές σπουδές
11. Η λογοτεχνία και οι τέχνες
12. Λογοτεχνία και δίκαιο

3. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

Ιστορία της μετάφρασης

Διδάσκουσα: Φ. Σωφρονίδου

Το μάθημα αυτό αποτελεί μάθημα μύησης στον καθοριστικό ρόλο που έπαιξε η μετάφραση γενικότερα, και η λογοτεχνική μετάφραση ειδικότερα, στη διαμόρφωση της ελληνικής κοινωνίας ήδη από την περίοδο του ελληνικού Διαφωτισμού (1770-1821), αλλά και στα χρόνια που το νεαρό ελληνικό κράτος έκανε τα πρώτα του βήματα τον 19ο αιώνα, χωρίς να χάσει τον καθοριστικό της ρόλο όμως και μεταγενέστερα κατά τον 20ό αιώνα.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Ελληνικός Διαφωτισμός και μετάφραση. Ο Αδαμάντιος Κοραΐς και η μετακένωση
2. Ζητήματα θεωρίας του μεταφραστικού εγχειρήματος από τους έλληνες διαφωτιστές
3. Χαρτογράφηση του μεταφραστικού τοπίου από τα τέλη του 18ου αιώνα μέχρι και τη δεκαετία του 1830
4. Η επανάσταση στον χώρο των λογοτεχνικών μεταφράσεων της δεκαετίας του 1840 και η αντεπανάσταση της δεκαετίας του 1850
5. Οι δεκαετίες του 1860 και 1870 και η άνθιση των γαλλικών μεταφράσεων
6. Από την άνθιση στην πτώση: οι δεκαετίες του 1880 και 1890
7. Χαρτογράφηση της μεταφραστικής παραγωγής από τις αρχές του 20ού μέχρι την αυγή του 21ου αιώνα
8. Οι διαδρομές των Γάλλων συγγραφέων στα ελληνικά γράμματα
9. Πορτρέτα μεταφραστών
10. Τα έργα, πρωτότυπα και οι μεταφράσεις τους
11. Το εκδοτικό τοπίο
12. Επισκόπηση της μεταφραστικής περιπέτειας

Εργαστήριο 1: Λογοτεχνική μετάφραση – Πεζογραφία

Διδάσκουσα: Μ. Παπαδήμα

Το εργαστήριο αυτό επικεντρώνεται στη μετάφραση του πεζού λόγου, κυρίως του μυθιστορήματος αλλά και της νουβέλας και του διηγήματος. Εξετάζει τα διάφορα χαρακτηριστικά του είδους από τη μεταφραστική οπτική, ακολουθώντας χρονολογικά αλλά και υφολογικά κριτήρια. Στόχος του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των

φοιτητών με τις κυριότερες μεταφραστικές δυσκολίες που θέτει η μυθιστορηματική γραφή σε ένα χρονολογικό φάσμα που καλύπτει τον 19ο έως τον 21ο αιώνα.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Μυθιστόρημα, αφηγητής, πρόσωπα, ιστορία, ταυτότητες, χώρος και χρόνος στην παλέτα του μεταφραστή
2. 19ος αιώνας: ο αιώνας του μυθιστορήματος. Μετάφραση και ρομαντισμός: Chateaubriand, Hugo
3. 19ος αιώνας: ο αιώνας του μυθιστορήματος. Μεταφράζοντας το ρεαλιστικό μυθιστόρημα: Stendhal, Flaubert, Maupassant κτλ.
4. 19ος αιώνας: ο αιώνας του μυθιστορήματος. Μεταφράζοντας το νατουραλιστικό μυθιστόρημα: Zola
5. Μυθιστόρημα και σουρεαλισμός: Breton, Aragon, Soupault κτλ.
6. Το εργαστήριο της γραφής: Queneau, Vian, Perec, Simon
7. 20ός αιώνας: τα ιερά τέρατα του μυθιστορήματος Proust, Céline, Camus, Sartre
8. Μυθιστόρημα γένους θηλυκού: Beauvoir, Sagan, Duras, Ernaux κτλ.
9. Το ιστορικό μυθιστόρημα: από τον Alexandre Dumas στον Amin Maalouf
10. Το αστυνομικό μυθιστόρημα: Maurice Attia, Fred Vargas, Maurice Leblanc
11. Μετάφραση παιδικής λογοτεχνίας
12. Το μυθιστόρημα της καθημερινής ζωής

Εργαστήριο 2: Ψηφιακές ανθρωπιστικές σπουδές

Διδάσκουσα: Ε. Τζιάφα

Στόχος του μεταπτυχιακού μαθήματος είναι να εισαγάγει και να εκπαιδεύσει τους φοιτητές σε σύγχρονα λογισμικά που υποστηρίζουν τη μεταφραστική πράξη. Στόχος είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων για την επιλογή και χρήση των κατάλληλων μεταφραστικών εργαλείων ανάλογα με το είδος της μετάφρασης, καθώς και η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες αλλά και τις σύγχρονες μεταφραστικές πρακτικές που συνδέονται άμεσα με την αγορά εργασίας.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη γλωσσική τεχνολογία
2. Ο ρόλος της τεχνολογίας στη μετάφραση
3. Γλωσσολογία σωμάτων κειμένων
4. Ορολογικές βάσεις δεδομένων
5. Εργαλεία διαχείρισης και συντονισμού μεταφραστικών έργων (projects)
- 6-7-8. Μεταφραστικές μνήμες
- 9-10. Οπτικοακουστική και πολυμεσική μετάφραση
11. Εργαλεία επιχώριας προσαρμογής

12. Μετεπιμέλεια (post-editing), πληθοπορισμός (crowdsourcing), συνεργατική μετάφραση, φόρα συνεργασίας και πλατφόρμες συνεργατικής μετάφρασης.

Εργαστήριο 3: Μετάφραση δοκιμιακού και ακαδημαϊκού λόγου

Διδάσκουσα: Μ. Παπαδήμα

Το εργαστήριο επικεντρώνεται στα χαρακτηριστικά και στις συμβάσεις του δοκιμιακού, ακαδημαϊκού και επιστημονικού λόγου και στις ιδιαίτερες δυσκολίες που συνεπάγονται για τη μετάφρασή του. Το δοκίμιο αποτελεί ένα κειμενικό είδος (genre) που περιλαμβάνει κείμενα που μπορεί να ανήκουν ως προς τη θεματική τους σε διάφορες θεωρητικές κυρίως επιστήμες (φιλοσοφία, κοινωνιολογία, ψυχολογία/ψυχανάλυση, ιστορία, λογοτεχνία, μεταφρασεολογία, πολιτισμικές σπουδές κτλ.) και ως προς τη μορφή τους σε διάφορους τύπους κειμένων (κριτική, πραγματεία, μονογραφία, σχόλιο, βιογραφία κτλ.). Στόχος του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις κυριότερες μεταφραστικές δυσκολίες που θέτει το συγκεκριμένο είδος, όπως ζητήματα ορολογίας, τεκμηρίωσης, ύφους, διακειμενικότητας, υποσημειώσεων.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Βασικά χαρακτηριστικά και συμβάσεις του δοκιμιακού λόγου
2. Φιλοσοφία - Ιστορία των ιδεών (Κώστας Αξελός, Philippe Nemo, Paul Ricœur)
3. Ψυχολογία - Ψυχανάλυση (Jacques Lacan, Colette Soler, René Zazzo)
4. Μεταφρασεολογία (Jean-René Ladmiral, Antoine Berman, Barbara Cassin)
5. Λογοτεχνική θεωρία και κριτική (Roland Barthes, Michel Butor, Michel Zérafra)
6. Ανακεφαλαίωση - Σύνθεση: μεταφραστικές δυσκολίες

Η κάθε προτεινόμενη θεματική ενότητα αντιστοιχεί σε 2 τουλάχιστον μαθήματα, ανάλογα με τις δυσκολίες του κειμένου και τον ρυθμό των φοιτητών/τριών.

4. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ιστορία των ελληνογαλλικών σχέσεων

Το μάθημα εξετάζει το σύνολο των ελληνογαλλικών σχέσεων στη διάρκεια του 20^{ού} αιώνα, με έμφαση κυρίως στις πολιτικές, διπλωματικές, εκπαιδευτικές και επιστημονικές σχέσεις. Η προβληματική του μαθήματος επικεντρώνεται στη θεσμική διάσταση των ελληνογαλλικών πολιτιστικών σχέσεων, εστιάζοντας στον ρόλο που διαδραμάτισαν οι κρατικοί φορείς των δύο χωρών. Θα αναλυθούν επομένως όψεις της πολιτιστικής διπλωματίας, αλλά και της διακρατικής συνεργασίας που αναπτύχθηκε μεταξύ της Γαλλίας και της Ελλάδας κατά την παραπάνω περίοδο.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Ιστορικό πανόραμα: οι διπλωματικές σχέσεις Ελλάδας και Γαλλίας τον 20ό αιώνα
2. Όψεις της ελληνογαλλικής θεσμικής συνεργασίας: διακρατικές πολιτιστικές συμφωνίες και μεικτές επιτροπές
3. Γαλλόφιλοι και γερμανόφιλοι στην Ελλάδα του 20ού αιώνα: συσσωματώσεις και αντιπαλότητες
4. Τα γαλλικά εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ιδρύματα στην Ελλάδα: το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών
5. Τα γαλλικά επιστημονικά ιδρύματα στην Ελλάδα: η Γαλλική Σχολή Αθηνών και η Σχολή Παστέρ Αθηνών
6. Φοιτητικές αποδημίες: οι σπουδές των Ελλήνων στα ανώτατα γαλλικά εκπαιδευτικά ιδρύματα
7. Η πολιτική υποτροφιών του γαλλικού κράτους και οι Έλληνες υπότροφοι
8. Η ελληνογαλλική συνεργασία στο πεδίο της ανώτατης εκπαίδευσης: θέσπιση εδρών, ίδρυση ερευνητικών κέντρων και λειτουργία πανεπιστημιακών ιδρυμάτων
9. Η Ελλάδα ως τόπος προσκυνήματος: επισκέψεις και διαλέξεις Γάλλων επιστημόνων και διανοουμένων
10. Η Γαλλία ως χώρα υποδοχής: μεταναστεύσεις και ελληνικές κοινότητες
11. Γαλλικές στρατιωτικές αποστολές και εκσυγχρονισμός των ελληνικών ένοπλων δυνάμεων (α' μισό 20ού αιώνα)
12. Η Γαλλία ως τόπος πολιτικής εξορίας τον 20ό αιώνα: πρόσφυγες και αυτοεξόριστοι από την περίοδο του Μεταξά έως και τη Δικτατορία

Γαλλόφωνη λογοτεχνία

Αν από τη σύστασή της η γαλλική λογοτεχνία εμπνεύστηκε ευρέως από την αρχαία Ελλάδα, η Γαλλία και τα γαλλικά γράμματα αποτέλεσαν πόλο έλξης για αρκετούς

λογοτέχνες της νεότερης Ελλάδας. Στο μάθημα αυτό, εστιάζουμε στους Έλληνες γαλλόφωνους συγγραφείς από τον 19ο αιώνα έως σήμερα. Παρουσιάζεται η ζωή και η πνευματική πορεία Ελλήνων λογοτεχνών που επέλεξαν να γράψουν στα γαλλικά το έργο τους ή μέρος αυτού και διερευνώνται οι λόγοι που οδήγησαν τον καθένα από αυτούς στην απόφαση να υιοθετήσει τη γαλλική γλώσσα. Ακολουθεί ανάλυση χαρακτηριστικών αποσπασμάτων λογοτεχνικών έργων Ελλήνων γαλλόφωνων συγγραφέων που γράφτηκαν απευθείας στα γαλλικά.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγικό μάθημα: Η Γαλλία και τα γαλλικά γράμματα ως πηγή έμπνευσης Ελλήνων λογοτεχνών – Έλληνες γαλλόφωνοι συγγραφείς (από τον 19ο αιώνα έως σήμερα)
2. Jean Moréas
3. Jean Psichari
4. Nikos Kazantzakis
5. Melpo Axioti
6. Gisèle Prassinos
7. André Kédros
8. Marguerite Libéraki
9. Clément Lépidis
10. Georges Haldas et Théo Crassas
11. Vassilis Alexakis
12. Takis Théodoropoulos

Έμφυλες προσεγγίσεις του δημόσιου βίου

Το μάθημα θέτει στο επίκεντρο της διαπραγμάτευσης τις έννοιες «φύλο», «δημόσιος χώρος», «ιδιότητα του πολίτη» και «πολιτική», «φεμινισμός/οί» και προσπαθεί να ανιχνεύσει τις μεταξύ τους σχέσεις μέσα στον ελληνογαλλικό χώρο από τα τέλη του 18ου αιώνα και μέχρι τις μέρες μας. Πραγματεύεται ζητήματα που διατρέχουν τη νεωτερικότητα και εξετάζει την ιστορικότητα των παραπάνω κατηγοριών: την ιστορική τους διαμόρφωση και τις μεταβαλλόμενες σημασίες τους, διαδικασία άμεσα συνδεδεμένη με τις περιόδους πολιτικοκοινωνικών και διεθνών κρίσεων, όπως είναι οι επαναστάσεις και οι πόλεμοι (οι γαλλικές επαναστάσεις του 1789, 1830, 1848, η Κομμούνα, η Επανάσταση του 1821, ο γαλλοπρωσικός πόλεμος του 1870 και ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897, ο Α΄ και Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος).

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι επιμέρους άξονες συζήτησης αφορούν στις διεκδικήσεις της ιδιότητας του πολίτη, οι οποίες δεν είναι ποτέ βέβαια ουδέτερες, αλλά, συναρτημένες από την παράμετρο του φύλου ενώ συνδέονται άμεσα με την

πρόσβαση στην εκπαίδευση και την εργασία αλλά και τα αστικά δικαιώματα στο πλαίσιο του θεσμού του γάμου. Επιπροσθέτως, η έμφαση του δεύτερου κύματος του φεμινισμού στην πολιτική διάσταση των μέχρι τότε θεωρούμενων «προσωπικών» συνθηκών, στρέφει το ενδιαφέρον σε θέματα που αφορούν στο σώμα, στην αναπαραγωγή και τη σεξουαλικότητα. Η εδραίωση του θεσμικού και κρατικού φεμινισμού μετά τη δεκαετία του 1980 αλλά και οι σχετικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης έφεραν στο προσκήνιο το ζήτημα της ισότιμης παρουσίας των δύο φύλων στον δημόσιο χώρο αλλά και εκείνο, άμεσα συναρτημένο με το πρώτο, της γλωσσικής ανισότητας σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Θεωρητικά, μεθοδολογικά και ιστοριογραφικά ζητήματα.
- 2-3. Η συγκρότηση της «συνείδησης του φύλου» σε Ελλάδα και Γαλλία κατά τον 19ο αιώνα, προϋπόθεση για την εμφάνιση της «φεμινιστικής συνείδησης» και η διεκδίκηση των δικαιωμάτων -αστικών, κοινωνικών και κυρίως πολιτικών- που συγκροτούν το έμφυλο περιεχόμενο της ιδιότητας του πολίτη (διευρυμένη προσέγγιση του πολιτικού). Η γέννηση του φεμινιστικού κινήματος στις δύο χώρες.
- 4-5-6. Αντιλήψεις, έμφυλες εκπαιδευτικές θεωρίες και πολιτικές από τον αιώνα των Φώτων έως τις μέρες μας σε Γαλλία και Ελλάδα. Η πρόσβαση των δύο φύλων στη γνώση και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης ως προϋπόθεση για την πρόσβαση στον δημόσιο βίο. Η μισθωτή εργασία ως βάση για τη συγκρότηση ταυτοτήτων και την οργάνωση της συλλογικής δράσης.
7. Η διεκδίκηση των πολιτικών δικαιωμάτων σε Ελλάδα και Γαλλία κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου. Ο μετασχηματισμός της έννοιας του πολίτη.
- 8-9. Έμφυλες προσεγγίσεις των δύο παγκόσμιων πολεμικών συρράξεων
- 10-11. Η θεσμοθέτηση της καθολικής ψηφοφορίας. Το δεύτερο κύμα του φεμινιστικού κινήματος σε Ελλάδα και Γαλλία. κατά τη δεκαετία του 1970 και του 1980. Ο θεσμικός φεμινισμός και το ζήτημα της ισότιμης παρουσίας των φύλων στη δημόσια σφαίρα (1980-2015).
12. Παρουσίαση ερευνητικών εργασιών.

Λογοτεχνία, θέατρο και κινηματογράφος

Το μάθημα έχει ως στόχο να εξετάσει τη σχέση της λογοτεχνίας με το θέαμα, θεατρικό και κινηματογραφικό, διερευνώντας τη «διασημειωτική» μετάφραση λογοτεχνικών κειμένων τόσο στη σκηνή όσο και στην οθόνη, δηλαδή τη θεατρική δραματοποίηση και τη φιλική μεταφορά γαλλικών μυθιστορημάτων (βλ. Ρομπέρ Μπρεσόν / Ντιντερό, Ρενουάρ / Ζολά, Μωπασάν, Μεριμέ, Φλωμπέρ). Θα παρουσιαστεί επίσης η φιλική διασκευή γαλλικών θεατρικών έργων μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα (βλ. Λαμπίς / Ρενέ Κλαιρ, θεατρικός και κινηματογραφικός Ζαν Κοκτώ) ανιχνεύοντας την ειδολογική διεύρυνση των δύο

αυτών τεχνών. Μέσα από την ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων θα μελετηθούν τα «κείμενα»-διασκευές ως πολιτισμικές μεταφορές και ως αισθητικά αντικείμενα συνομιλίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ των ειδών και θα επαναπροσδιοριστούν οι έννοιες της λογοτεχνικότητας και της θεατρικότητας.

Μετανάστευση, εξορία και διασπορά στον ελληνογαλλικό χώρο. Ιστορικές και λογοτεχνικές προσεγγίσεις

Το μάθημα εστιάζει στα φαινόμενα που σχετίζονται με το θέμα της μετανάστευσης, της εξορίας και της διασποράς στη ιστορική και λογοτεχνική του διάσταση. Στόχος είναι να παρακολουθήσει τις ποικίλες εκφάνσεις αυτών των φαινομένων από τα τέλη του 18ου αι όπου σταδιακά διαμορφώνεται μια ελληνική κοινότητα στο Παρίσι μέχρι την περίοδο της Διδακτορίας στην Ελλάδα όπου κορυφώνονται οι δεσμοί με τη Γαλλία, τόσο στο θεσμικό, διανοητικό, καλλιτεχνικό, όσο και στο πολιτικό επίπεδο. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζεται πώς οι πρωτοβουλίες των αποδήμων συνέβαλαν αποφασιστικά στην τελική διαμόρφωση του ιδεολογικού πλαισίου μέσα στο οποίο προετοιμάστηκε ο απελευθερωτικός αγώνας των Ελλήνων αλλά και πώς, μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, η ελληνική Κοινότητα της Γαλλίας διατήρησε ένα μέρος του προγενέστερου πολιτικού της ρόλου, ο οποίος, μάλιστα, αναβαθμιζόταν κατά τις περιόδους των εθνικών κρίσεων του Ελληνισμού. Στο πλαίσιο του μαθήματος διερευνάται επίσης, πώς η εμπειρία της μετανάστευσης και της εξορίας διαπερνά το έργο πολλών λογοτεχνών.

Ιστορία των ιδεών για τη γαλλική και την ελληνική γλώσσα

Προσεγγίζονται θέματα που σχετίζονται με τη σχέση γλώσσας και κοινωνίας, κυρίως στην ιστορική της διάσταση. Ενδεικτικά:

1. Η ιστορία της διαμόρφωσης της γαλλικής και της ελληνικής ως εθνικών γλωσσών.
2. Ιστορία της γλωσσικής ρύθμισης και τυποποίησης στη Γαλλία: Γαλλική Ακαδημία, γραμματικές, *Remarqueurs*, «bon usage».
3. Φυγόκεντρες δυνάμεις: Καναδάς, «γαλλοφωνία».
4. Οι ιδέες περί γλώσσας στον Διαφωτισμό και τη Γαλλική Επανάσταση. Η επίδρασή τους στις ιδέες για την ελληνική γλώσσα.
5. Αντιλήψεις και στάσεις απέναντι στη γλώσσα, διαχρονική και διαγλωσσική προσέγγιση: γλωσσικός καθαρισμός, γλωσσική ανασφάλεια.

Λογοτεχνία και αρχαιότητα

Με οδηγό πρόσφατες θεωρητικές μελέτες που επικεντρώνονται στη σημασία των υλικών αντικειμένων στην πολιτισμική ζωή μιας κοινωνίας καθώς και στις σύνθετες σχέσεις που διαμορφώνονται ανάμεσα στον αρχαιολογικό λόγο και τις εθνικές

ιδεολογίες, εξετάζονται λογοτεχνικά κείμενα στα οποία τα αρχαία υλικά διαδραματίζουν κεντρικό σημασιακό ρόλο. Διερευνώνται ζητήματα όπως: η εμπύχωση των αρχαιοτήτων, οι σχέσεις λογοτεχνικού και αρχαιολογικού λόγου, η αρχαιολογική συγκρότηση της λογοτεχνικής γραφής.

Πρόσληψη της αρχαίας και σύγχρονης Ελλάδας στη Γαλλία

Εκκινώντας από μια προσέγγιση του ορισμού του κλασικού, τις μετατοπίσεις, τις διαφορετικές προσεγγίσεις αλλά και τις αμφισβητήσεις της αρχαιότητας, το μάθημα εστιάζει στην πρόσληψη της αρχαίας και σύγχρονης Ελλάδας στη Γαλλία. Ανάμεσα στα ζητήματα που εξετάζονται είναι ο ρόλος των ελληνοιστών και κατοπινών των νεοελληνοιστών στη διαμόρφωση της εικόνας της Ελλάδας στη Γαλλία και η συγκρότηση πολιτισμικών δικτύων, οι έδρες αρχαίας και νεοελληνικής φιλολογίας στα γαλλικά πανεπιστήμια, ο ρόλος των πολιτιστικών θεσμών και της πολιτισμικής διπλωματίας, η πρόσληψη του αρχαίου θεάτρου στη γαλλική δραματουργία, η ελληνική αρχαιότητα και ο γαλλικός νεοκλασικισμός, η αρχαιότητα ως αντικείμενο εθνικών κατασκευών στη Γαλλία, οι αναπαραστάσεις της ελληνικής αρχαιότητας στη γαλλική τέχνη, ο ρόλος της εκδοτικής παραγωγής (περιοδικός και επιστημονικός τύπος, εκδότες, τυπογραφία, έντυπα κ.λπ.).

Γαλλόφωνη διαπολιτισμικότητα και ταυτότητες

Η προβληματική της πολιτισμικής ταυτότητας στο πλαίσιο των περιοχών της Γαλλοφωνίας, αποτελεί έναν χώρο έρευνας που συναντάμε όλο και περισσότερο στις ανθρωπιστικές και στις κοινωνικές επιστήμες. Τα τελευταία χρόνια αυτή η προβληματική γνώρισε πολλές θεωρητικές προσεγγίσεις, ενώ βρίσκεται πάντα σε ένα μεταποικιακό πλαίσιο, εφόσον η Γαλλοφωνία είναι «μια (μετα)ποικιακή ανακάλυψη» (Dominique Combe). Στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσεγγισθούν τα ιστορικά και κοινωνικά περιβάλλοντα ως δομικά στοιχεία της ταυτότητας, οι διεθνικές κουλτούρες, οι μεταναστευτικές και διασπορικές κουλτούρες, οι εννοιολογήσεις του κοσμοπολιτισμού και της συνοροχώρας (borderland), με γεωγραφικό πλαίσιο τις χώρες του Μαγκρέμπ, τις Αντίλλες και την υποσαχάρια Αφρική.

Θεωρία της λογοτεχνίας με έμφαση στην πρόσληψη

Το μάθημα έχει σκοπό να ασκήσει τον φοιτητή στον θεωρητικό προβληματισμό σχετικά με το λογοτεχνικό φαινόμενο: ορισμός και λειτουργία της λογοτεχνίας, σχέση λογοτεχνίας, ιστορίας και κοινωνίας, ζητήματα ανάγνωσης και ερμηνείας του λογοτεχνικού κειμένου. Εξετάζονται βασικά στοιχεία της εμφάνισης της θεωρίας και κριτικής της λογοτεχνίας κατά τους νεότερους χρόνους και ιδιαίτερα της διαμόρφωσης σχετικών τάσεων και σχολών από το δεύτερο ήμισυ του 20ού αιώνα έως σήμερα. Δίνεται έμφαση στις ποικίλες εκφάνσεις γαλλικού και γαλλόφωνου

στοχασμού καθώς και στις θεωρίες και μεθόδους διερεύνησης της πρόσληψης και μετάφρασης του λογοτεχνικού έργου.

Ειδικά θέματα λογοτεχνίας

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσεγγίζονται ειδικά θέματα λογοτεχνίας τα οποία θα προσδιορίζονται από τον/τους εκάστοτε διδάσκοντα/ες και θα καλύπτουν ένα εξειδικευμένο επιστημονικό πεδίο.

Ειδικά θέματα ιστορίας του γαλλικού πολιτισμού

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα προσεγγίζονται ειδικά θέματα ιστορίας του γαλλικού πολιτισμού τα οποία θα προσδιορίζονται από τον/τους εκάστοτε διδάσκοντα/ες και θα καλύπτουν ένα εξειδικευμένο επιστημονικό πεδίο.

Εργαστήριο επιλογής: Λογοτεχνική Μετάφραση – Θέατρο ή/και Ποίηση

Το μάθημα σκοπό έχει να ασκήσει του φοιτητές στη μετάφραση ιδιαίτερων μορφών λογοτεχνικής έκφρασης όπως αυτές της ποίησης και του θεάτρου. Το ακριβές αντικείμενο θα προσδιορίζεται αναλόγως των ενδιαφερόντων των φοιτητών και των διδασκόντων. Πρόκειται πάντως για εργαστηριακού τύπου μάθημα που συνδυάζει κριτική δημοσιευμένων μεταφράσεων με μεταφραστική εργασία των ίδιων των φοιτητών. Δίνονται παράλληλα βασικά στοιχεία θεωρίας και τεχνικής του αντίστοιχου είδους λόγου (γαλλική και ελληνική προσωδία και στοιχεία μετρικής, θεωρία και τεχνική της θεατρικής παράστασης). Τα κείμενα εργασίας θα αφορούν ποικίλες τάσεις από τον 19ο αιώνα μέχρι και σύγχρονες μας μορφές ποιητικής και θεατρικής έκφρασης.

Διασκευή

Η διασκευή συνιστά την κατεξοχήν μεταφραστική πράξη, το σύνολο δηλαδή των διεργασιών εκείνων που απαιτούνται για να περάσουμε από μια κειμενική μορφή σε μια άλλη, κειμενική ή μη, μορφή που φέρει το ίδιο μήνυμα. Τα σημαντικότερα στοιχεία που οφείλει να λαμβάνει υπ' όψιν του ο διασκευαστής είναι οι πολιτισμικές αναφορές, το ύφος, καθώς και ο τόπος και ο χρόνος παραγωγής του κειμένου-πηγής, προκειμένου να επιλέξει ποια από αυτά θα διατηρηθούν και ποια θα μεταβληθούν στην καινούργια εκδοχή του προς διασκευή κειμένου. Οι κυριότεροι παράγοντες που καθορίζουν αυτές τις επιλογές είναι το είδος (genre) του κειμένου-στόχου και το κοινό στο οποίο απευθύνεται. Μέσα από παραδείγματα κυρίως λογοτεχνικών, θεατρικών και κινηματογραφικών διασκευών έργων της κλασικής και της σύγχρονης γαλλικής λογοτεχνικής παραγωγής εξετάζονται οι μηχανισμοί που ορίζουν κατά περίπτωση αυτές τις επιλογές, αλλά και η συνέπεια που αυτές οι επιλογές απαιτούν για να είναι μία διασκευή επιτυχημένη.

Δημιουργική γραφή

Στο πρώτο εισαγωγικό τρίωρο θα εξοικειωθούμε με την έννοια της δημιουργικής γραφής και τον ρόλο που διαδραματίζει στην εποχή μας, όπου το διαδίκτυο δίνει άπειρες δυνατότητες δημοσίευσης και ανάγνωσης. Στις επόμενες δέκα συναντήσεις θα επικεντρωθούμε σε τέσσερις βασικές αφηρημένες έννοιες, την απώλεια, τη μνήμη, την ελευθερία και την ευτυχία, και θα παρακολουθήσουμε πώς διαπραγματεύονται τις έννοιες αυτές Γάλλοι φιλόσοφοι, ποιητές, πεζογράφοι και αρθρογράφοι από το 19ο και τον 20ό αιώνα. Θα επικεντρωθούμε στο ύφος ως κύριο φορέα του μηνύματος και θα ασκηθούμε στη γραφή, παράγοντας με τη σειρά μας κείμενα με άξονα τις έννοιες αυτές. Τα είδη που θα μας απασχολήσουν στις ασκήσεις είναι το ποίημα, το διήγημα, το δοκίμιο και η επιστολή. Έχουν επιλεγεί με κριτήριο την ποικιλία, αλλά και τη δυνατότητα αυτοτέλειας, προκειμένου να ολοκληρώνονται μέσα στο χρονικό διάστημα της εβδομάδας που μεσολαβεί από τη μία συνάντηση στην άλλη. Στο τέλος, θα επιμεληθούμε ένα κείμενο του κάθε συμμετέχοντα, με στόχο τη δημιουργία ενός ιστολογίου όπου θα δημοσιεύσουμε τους καρπούς των συναντήσεών μας.

Κριτική της μετάφρασης

Πρόκειται για τη συστηματική μελέτη και ερμηνεία των αναμεταφράσεων σημαντικών έργων της γαλλικής λογοτεχνίας στην ελληνική γλώσσα καθώς και την κριτική αποτίμησή τους με βάση τη λογοτεχνική κριτική και τη θεωρία της μετάφρασης. Θα αναλυθούν πρωτότυπα κείμενα και διαφορετικές μεταφραστικές εκδοχές υπό το φως εννοιών όπως «μεταφραστικός ορίζοντας», «μεταφραστικό σχέδιο», «σωστό», «λάθος», «αποκλίνουσα ομοιότητα», «σχετική απόκλιση», «ριζική απόκλιση», «διασκευή» κ.λπ.

Ειδικά θέματα μετάφρασης και μεταφρασεολογίας

Εξετάζονται ανά περίπτωση θέματα που αφορούν:

- είτε μετάφραση εξειδικευμένων πεδίων όπως:

μετάφραση παιδικής/νεανικής λογοτεχνίας, αστυνομικής λογοτεχνίας, κόμικς, μετάφραση ειδικών κειμένων (ιατρικών, νομικών, τεχνικών, επιστημονικών, οικονομικών, τουριστικών) υποτιτλισμός, οπτικοακουστική μετάφραση, διασημειωτική μετάφραση, μηχανική μετάφραση και μετεπιμέλεια (post-editing), συνεργατική μετάφραση, επιμέλεια ψηφιακού κειμένου κτλ.

- είτε μεταφρασεολογικά θέματα όπως:

μετάφραση και πολιτισμικά στοιχεία, μετάφραση του αστικού χώρου, ορολογία και μετάφραση, μετάφραση τοπωνυμίων και ανθρωπωνυμίων, μεταφραστική ηθική, μετάφραση και ιδεολογία, κοινωνιολογία της μετάφρασης, το επάγγελμα του μεταφραστή, εκδοτικές πολιτικές κτλ.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Ελληνογαλλικές Σπουδές στη Λογοτεχνία, τον Πολιτισμό και τη Μετάφραση» λειτουργεί μετά από έγκρισή του από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4485/2017.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με τον νόμο 4485/2017 είναι:

1. Η Συνέλευση του Τμήματος

Η Συνέλευση του Τμήματος αποτελείται από μέλη ΔΕΠ, εκπροσώπους από τα μέλη ΕΕΠ, ΕΔΠΠ και ΕΤΕΠ και δύο εκπροσώπους των φοιτητών του Τμήματος (έναν προπτυχιακό και έναν μεταπτυχιακό φοιτητή).

2. Η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕ)

Η Συντονιστική Επιτροπή έχει την ευθύνη «για την παρακολούθηση και τον συντονισμό λειτουργίας του Προγράμματος» (παρ. 5, άρθρο 31, Ν.4485/2017). Αποτελείται από πέντε (5) μέλη:

- Μαρία Παπαδήμα, Καθηγήτρια και Διευθύντρια του ΠΜΣ
- Ανδρομάχη-Βιργινία (Μαβίνα) Πανταζάρα, Επίκουρη Καθηγήτρια
- Σωτήριος Παρασχάς, Επίκουρος Καθηγητής
- Δέσποινα Προβατά, Καθηγήτρια
- Μαρία Σπυριδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια

Η θητεία των μελών της Συντονιστικής Επιτροπής είναι διετής. Στις αρμοδιότητες της ΣΕ είναι να παρακολουθεί και να ελέγχει, σε συνεργασία με τους διδάσκοντες και επιβλέποντες καθηγητές, την πορεία των σπουδών των μεταπτυχιακών φοιτητών και να επικυρώνει την ολοκλήρωσή τους μετά τον έλεγχο των προαπαιτούμενων. Η ΣΕ είναι επίσης αρμόδια για όλα τα διοικητικά θέματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια των σπουδών των μεταπτυχιακών φοιτητών.

3. Η Διευθύντρια του ΠΜΣ

Η Διευθύντρια του ΠΜΣ, Καθηγήτρια κ. Μαρία Παπαδήμα, έχει την ευθύνη της εύρυθμης λειτουργίας του Προγράμματος. Συγκαλεί τη ΣΕ και εισηγείται τις αποφάσεις αυτής στη Συνέλευση του Τμήματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΜΣ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας εγγράφονται, κατ' ανώτατο όριο ανά έτος εισαγωγής, είκοσι (20) φοιτητές ανά κατεύθυνση, ήτοι συνολικά σαράντα (40) φοιτητές.

Προϋποθέσεις εισαγωγής

Στο εν λόγω Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνονται δεκτοί:

- (α) Απόφοιτοι Τμημάτων Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της ημεδαπής
- (β) Κάτοχοι ισότιμου πτυχίου ομοταγών και αναγνωρισμένων τμημάτων της αλλοδαπής (με αναγνώριση από το ΔΟΑΤΑΠ – όπου απαιτείται), σε συναφή γνωστικά αντικείμενα
- (γ) Κάτοχοι πτυχίου άλλων τμημάτων της ημεδαπής, εφόσον αποδεδειγμένα έχουν καλύψει επαρκώς βασικά πεδία της λογοτεχνίας και του πολιτισμού των γαλλόφωνων λαών και της μετάφρασης
- (δ) Αλλοδαποί κάτοχοι ισότιμου πτυχίου ομοταγών και αναγνωρισμένων τμημάτων της αλλοδαπής (με αναγνώριση από το ΔΟΑΤΑΠ) σε συναφή γνωστικά αντικείμενα. Για τους υποψηφίους αυτούς απαιτείται επιπλέον πιστοποίηση ελληνομάθειας (επίπεδο B2 «καλή γνώση»)
- (ε) Στην περίπτωση αλλοδαπών υποψηφίων, ακόμα κι εκείνων που έχουν κρατική υποτροφία, απαιτείται πιστοποιητικό ή άλλο τεκμήριο πολύ καλής γνώσης της γαλλικής (επίπεδο Γ1 «πολύ καλή γνώση»), καθώς επίσης και πιστοποίηση ή βεβαίωση γνώσης της ελληνικής γλώσσας.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν επίσης απόφοιτοι των ως άνω Τμημάτων, οι οποίοι έχουν περατώσει τις σπουδές τους κατά την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου αλλά εκκρεμεί η ορκωμοσία τους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι υποψήφιοι υποχρεούνται να καταθέσουν το πτυχίο τους για την εγγραφή τους.

Προσόντα υποψηφίων

Για την επιλογή των υποψηφίων στο πρόγραμμα συνεκτιμώνται τα εξής (Ν. 4485/2017, άρθρο 34):

1. Γενικός βαθμός πτυχίου.
2. Βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα σχετικά με τα αντικείμενα της ειδίκευσης του ΠΜΣ.
3. Επίδοση σε πτυχιακή εργασία, όπου προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο.
4. Τυχόν ερευνητική δραστηριότητα των υποψηφίων σχετική με την ειδίκευση.
5. Αριστη γνώση της γαλλικής γλώσσας. Συνεκτιμάται η γνώση και άλλης ξένης γλώσσας.

6. Συναφής επιστημονική δραστηριότητα (παρακολούθηση σεμιναρίων, συμμετοχή σε προγράμματα κλπ).
7. Επιτυχής προφορική συνέντευξη (στην οποία υποβάλλονται όσοι επιτύχουν στην γραπτή εξέταση).

Αίτηση εγγραφής και απαιτούμενα δικαιολογητικά

Μετά από την προκήρυξη του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ελληνογαλλικές σπουδές στη Λογοτεχνία, τον Πολιτισμό και την Μετάφραση», οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Αίτηση συμμετοχής
2. Βιογραφικό σημείωμα
3. Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
4. Επικυρωμένα αντίγραφα τυχόν άλλων τίτλων σπουδών σε συναφή γνωστικά αντικείμενα
5. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας
6. Αναγνώριση ισοτιμίας του τίτλου σπουδών από τον ΔΟΑΤΑΠ (για τους υποψήφιους που έχουν τίτλους σπουδών από ΑΕΙ της αλλοδαπής)
7. Πιστοποίηση γνώσης της γαλλικής (επίπεδο Γ1 «πολύ καλή γνώση») για τους υποψήφιους των κατηγοριών (β), (γ) και (δ)
8. Για τους αλλοδαπούς υποψήφιους απαιτείται επιπλέον πιστοποίηση ελληνομάθειας (επίπεδο Β2 «καλή γνώση»)
9. Πιστοποιητικά γνώσης άλλων ξένων γλωσσών (εφόσον υπάρχουν)
10. Αποδεικτικά ενδεχόμενης συναφούς επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας (εφόσον υπάρχουν).

Διαδικασία επιλογής

Η διαδικασία επιλογής προβλέπει προφορική συνέντευξη ή/και γραπτή εξέταση και αξιολόγηση του φακέλου των υποψηφίων. Οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία επιλογής ορίζονται στην εκάστοτε προκήρυξη κατόπιν απόφασης της ΣΕ.

Ειδικότερα, για τα ακαδημαϊκά έτη 2021-2023, για την επιλογή των υποψηφίων στο πρόγραμμα συνεκτιμώνται τα εξής:

1. Επιτυχής προφορική συνέντευξη. Εδώ εκτιμώνται η συγκρότηση της προσωπικότητας των υποψηφίων, οι γνώσεις τους στο πεδίο της Λογοτεχνίας, του Πολιτισμού και/ή της Μετάφρασης καθώς και η σαφήνεια των ερευνητικών τους στόχων (50%).
2. Γενικός βαθμός πτυχίου (20%).
3. Βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα σχετικά με τα αντικείμενα της ειδίκευσης του ΠΜΣ ή του ευρύτερου πεδίου (20%).

4. Τυχόν επαγγελματική ή ερευνητική δραστηριότητα των υποψηφίων σχετική με την ειδίκευση καθώς και συναφής επιστημονική δραστηριότητα (παρακολούθηση σεμιναρίων, συμμετοχή σε προγράμματα κτλ) (10%).

Οι μονάδες που πιστώνεται ο υποψήφιος από την αξιολόγηση του φακέλου του και από την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη αθροίζονται και αποτελούν το σύνολο της βαθμολογίας του υποψηφίου. Με βάση τη συνολική βαθμολογία που έχει συγκεντρώσει κάθε υποψήφιος, καθορίζεται η σειρά επιτυχίας. Συντάσσεται από τη ΣΕ Πίνακας αξιολόγησης, που υποβάλλεται προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός δέκα (10) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας, προηγείται ο υποψήφιος με τον μεγαλύτερο βαθμό στο βασικό πτυχίο.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων επιτυχόντων, θα κληθούν να εγγραφούν στο Πρόγραμμα τυχόν επιλαχόντες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Οι υπότροφοι του Ι.Κ.Υ. σε ειδικότητες αντίστοιχες του ΠΜΣ εγγράφονται καθ' υπέρβαση του αριθμού επιτυχόντων.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

α. Φοίτηση, ακαδημαϊκή καθοδήγηση και χρονικά όρια σπουδών

Με την εγγραφή τους, οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται για τον Κανονισμό Σπουδών, τις γενικότερες υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτόν.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική και κάθε φοιτητής/τρια δύναται να απουσιάσει έως τρεις (3) φορές ανά διδακτικό αντικείμενο. Μόνο σε απολύτως αιτιολογημένες περιπτώσεις η Συντονιστική Επιτροπή μπορεί να δικαιολογήσει μεγαλύτερο αριθμό απουσιών. Η τήρηση κατάστασης παρουσιών γίνεται με ευθύνη της γραμματείας του ΠΜΣ και των διδασκόντων.

Εάν ο/η φοιτητής/τρια, μετά από την παρέλευση τεσσάρων εξαμήνων, δεν έχει ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του/της σε περισσότερα από ένα αντικείμενα, διαγράφεται από το Πρόγραμμα.

Η κατάθεση της μεταπτυχιακής εργασίας γίνεται στο τέλος του Δ' εξαμήνου φοίτησης κατά τον μήνα Ιούνιο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατόπιν εισήγησης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και τη σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος υπάρχει η δυνατότητα να δοθεί παράταση έως ενός εξαμήνου.

Σε κάθε περίπτωση, η ολοκλήρωση της φοίτησης δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε εξάμηνα μετά την εγγραφή του/της φοιτητή/τριας στο ΠΜΣ. Φοιτητής/τρια που δεν

έχει ολοκληρώσει την πλήρη φοίτησή του (μαθήματα και υποστήριξη μεταπτυχιακής εργασίας) στο πέρας των πέντε (5) εξαμήνων διαγράφεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια μπορεί να ζητήσει, με επαρκώς αιτιολογημένη αίτησή του, προσωρινή αναστολή φοίτησης, που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Τα εξάμηνα αναστολής δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης (αρθ. 33, Ν.4485/2017). Κατά τη διάρκεια της αναστολής της φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα του φοιτητή. Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται εκ νέου μετά τη λήξη της αναστολής.

β. Αξιολόγηση - Εργασίες

Ο τρόπος αξιολόγησης στα επιμέρους μαθήματα του ΠΜΣ αποφασίζεται από τους διδάσκοντες και προσδιορίζεται στην περιγραφή του κάθε μαθήματος. Ως γενική αρχή στην αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών, ισχύει ότι ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος βασίζεται στον συνυπολογισμό δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων βαθμολογικών πηγών (π.χ. εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, προφορική παρουσίαση ή άλλες ερευνητικές δραστηριότητες). Η αξιολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας γίνεται με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται παρακάτω (βλ. ενότητα για τη μεταπτυχιακή εργασία). Η κλίμακα βαθμολογίας ορίζεται από ένα ως δέκα (1-10) και η βάση είναι το έξι (6).

Εάν σε κάποιο μάθημα διδάσκουν δύο ή περισσότεροι καθηγητές, ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ συντονιστής, ο οποίος έχει την ευθύνη για τον συντονισμό ως προς την κατανομή του διδακτικού έργου και τον τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος.

Σε περίπτωση που στο μάθημα προβλέπεται αξιολόγηση μέσω γραπτών εργασιών, η καθυστερημένη παράδοση της εργασίας επισύρει ποινή ως εξής: 10% επί της βαθμολογίας για καθυστέρηση ενός μήνα, 20% για καθυστέρηση δύο μηνών, 30% για καθυστέρηση πέραν των τριών μηνών.

γ. Εξετάσεις

Οι εξετάσεις των μαθημάτων διεξάγονται σε τρεις περιόδους:

- A. μετά το τέλος του χειμερινού εξαμήνου
- B. μετά το τέλος του εαρινού εξαμήνου και
- Γ. τον Σεπτέμβριο (επαναληπτική εξέταση και για τα δύο εξάμηνα).

Σε περίπτωση που ο φοιτητής δεν επιτύχει σε ένα μάθημα (σύμφωνα με τη συνολική του επίδοση στο μάθημα), διαγράφεται από το μητρώο φοιτητών του ΠΜΣ.

δ. Η μεταπτυχιακή εργασία

Το τέταρτο εξάμηνο σπουδών αφορά στην εκπόνηση της μεταπτυχιακής εργασίας. Η μεταπτυχιακή εργασία μπορεί να εκπονηθεί στο πλαίσιο οποιουδήποτε αντικειμένου διδάχθηκε κατά τη διάρκεια των τριών εξαμήνων ή να είναι διεπιστημονική.

Οι φοιτητές/τριες ορίζουν το θέμα της μεταπτυχιακής εργασίας τους σε συνεργασία με έναν από τους διδάσκοντες και το δηλώνουν εγγράφως, μαζί με το όνομα του προτεινόμενου επιβλέποντος της εργασίας στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Ο/Η φοιτητής/τρια υποχρεούται να ενημερώνει τον επιβλέποντα καθηγητή για την πορεία της έρευνάς του και να παρουσιάζει τα αποτελέσματά της σε τακτά χρονικά διαστήματα στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού σεμιναρίου που υποχρεούται να παρακολουθεί. Για κάθε διπλωματική εργασία ορίζεται, με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, τριμελής συμβουλευτική επιτροπή.

Η μεταπτυχιακή εργασία εκπονείται στη γαλλική ή την ελληνική γλώσσα σύμφωνα με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές του ΠΜΣ, οι οποίες είναι δεσμευτικές για τους φοιτητές και τους επιβλέποντες. Οι μεταπτυχιακές εργασίες, μετά την έγκρισή τους αναρτώνται στο αποθετήριο του ΕΚΠΑ, το αργότερο έως 12 μήνες μετά την υποστήριξη, και είναι στη διάθεση της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η μεταπτυχιακή εργασία, στην οποία αναλογούν είκοσι έξι (26) ECTS, βαθμολογείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια αξιολόγησης. Πρέπει:

- να παρουσιάζει πρωτοτυπία
- να χαρακτηρίζεται για την ακρίβεια και τη σαφήνεια του περιεχομένου της
- να αποδεικνύει την ικανότητα κριτικής σκέψης του φοιτητή
- να είναι οργανωμένη σύμφωνα με τα πρότυπα του ακαδημαϊκού δοκιμίου
- να έχει επαρκείς βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο και η παράθεση της βιβλιογραφίας στο τέλος να είναι με βάση τις διεθνείς προδιαγραφές
- να έχει έκταση 15.000–20.000 λέξεις (μη συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων, εικόνων, πινάκων κ.λπ.).

Δεν γίνονται δεκτές εργασίες που υπολείπονται ή υπερβαίνουν κατά πολύ την καθορισμένη έκταση.

Η λογοκλοπή αποτελεί αιτία διαγραφής από το μητρώο φοιτητών του ΠΜΣ κατόπιν εισήγησης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η εργασία αξιολογείται από τριμελή επιτροπή, αποτελούμενη από το επιβλέπον μέλος του διδακτικού προσωπικού και άλλα δύο μέλη των οποίων το γνωστικό αντικείμενο είναι το ίδιο ή συγγενές με αυτό της μεταπτυχιακής εργασίας. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής. Είναι δυνατή η εκπόνηση διαθεματικών εργασιών με

συνεπίβλεψη από μέλη διαφορετικών κατευθύνσεων καθώς και η συμμετοχή σε τριμελείς επιτροπές μελών ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του ΔΜΣ είναι η δημόσια υποστήριξη της μεταπτυχιακής εργασίας ενώπιον της τριμελούς επιτροπής. Για να γίνει η υποστήριξη, απαιτείται προηγουμένως η σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή σε συνεννόηση με τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς. Σε κάθε μέλος της κατατίθεται από ένα αντίτυπο της εργασίας με ευθύνη του φοιτητή. Η καθυστερημένη παράδοση της εργασίας στην τριμελή επιτροπή επισύρει ποινή ως εξής: 10% επί της βαθμολογίας για καθυστέρηση ενός μήνα, 20% για καθυστέρηση δύο μηνών, 30% για καθυστέρηση πέραν των τριών μηνών.

Η μεταπτυχιακή εργασία κρίνεται από την τριμελή επιτροπή στην υποστήριξη. Κατά την υποστήριξη, η επιτροπή μπορεί να προτείνει διορθώσεις, στις οποίες ο φοιτητής υποχρεούται να προβεί εντός ενός (1) μηνός προκειμένου να ορκιστεί. Σε αντίθετη περίπτωση το θέμα παραπέμπεται στη ΣΕ. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία κρίνεται επιτυχής εφόσον βαθμολογηθεί τουλάχιστον με τη βάση του έξι (6/10).

Μετά την επιτυχή υποστήριξη της διπλωματικής τους εργασίας, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πρέπει να αναρτήσουν την τελική και διορθωμένη μορφή της εργασίας στο ψηφιακό αποθετήριο του ΕΚΠΑ «Πέργαμος». Για την ανάρτησή της απαιτείται βεβαίωση του επιβλέποντος καθηγητή ότι έγιναν οι διορθώσεις που προτάθηκαν κατά την υποστήριξη.

Στο σώμα της εργασίας που θα αναρτάται στην «Πέργαμο» θα συμπεριλαμβάνεται μόνο το 10% των κειμένων (πρωτότυπων ή/και μεταφρασμένων) που έχουν χρησιμοποιηθεί για την εκπόνηση της έρευνας, αλλά και κάθε είδους πρωτότυπου υλικού (αρχαιακού, πολυμεσικού κτλ.) που συνδέεται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και που χρησιμοποιήθηκε κατά την εκπόνηση της εργασίας ή αποτελεί ουσιώδες μέρος της.

ε. Συμμετοχή στην ακαδημαϊκή ζωή

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, πέρα από τις υποχρεώσεις φοίτησης και εξέτασης που προβλέπονται από το Πρόγραμμα Σπουδών, καλούνται να συμμετέχουν ενεργά στην ακαδημαϊκή ζωή του Τμήματος. Εφόσον το επιθυμούν μπορούν να παρακολουθούν τις δραστηριότητες του Τμήματος (συνέδρια, ημερίδες, ομιλίες, εκδηλώσεις), να συμμετέχουν παρουσιάζοντας την ερευνητική τους εργασία, ή να συμβάλλουν στη διοργάνωση και αποτελεσματική διεξαγωγή τους. Παράλληλα, μπορεί να τους ανατίθεται έργο ευθύνης σχετικό με τις ανάγκες του Τμήματος. Πάγια ανάγκη του Τμήματος είναι η πραγματοποίηση τουλάχιστον τριών (3) επιτηρήσεων από κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή σε κάθε εξεταστική περίοδο των προπτυχιακών εξετάσεων του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας.

Δίνεται η δυνατότητα σε μεταπτυχιακούς φοιτητές να χρηματοδοτηθούν για να παρουσιάσουν την εργασία τους σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό, εφόσον αυτό γίνεται σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή.

Στ. Τέλη φοίτησης

Για την εξασφάλιση της ομαλής και ποιοτικά αναβαθμισμένης λειτουργίας του ΠΜΣ οι φοιτητές καταβάλλουν τέλη φοίτησης. Το ύψος των τελών φοίτησης ανέρχεται στο ποσό των 600 € ανά εξάμηνο για καθένα από τα τέσσερα εξάμηνα του προγράμματος, συνολικά 2.400 €.

Η πρώτη δόση (600 Ευρώ) καταβάλλεται με την εγγραφή και οι υπόλοιπες τρεις δόσεις στην αρχή κάθε εξαμήνου. Εάν δεν καταβληθεί κάποια από τις δόσεις, η φοίτηση αυτοδικαίως διακόπτεται.

Τα τέλη φοίτησης κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου και προσκομίζεται η σχετική απόδειξη στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Ο φοιτητής/τρια παραλαμβάνει απόδειξη είσπραξης. Στην περίπτωση διακοπής της φοίτησης στο ΠΜΣ δεν επιστρέφεται το μέρος των τελών φοίτησης που έχει καταβληθεί.

Τα έσοδα του ΠΜΣ διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών του Προγράμματος όπως: γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη, αγορά έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, προμήθεια και συντήρηση εξοπλισμού, αναλώσιμα υλικά, έξοδα προβολής και διαφήμισης, διεξαγωγή ημερίδων και συνεδρίων, έξοδα δημοσιεύσεων και εκδόσεων, αμοιβές διδασκόντων, μετακινήσεις διδασκόντων, χορήγηση υποτροφιών σε φοιτητές. Επίσης, μπορεί να καλύπτονται έξοδα συμμετοχής για ανακοινώσεις σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια μελών ΔΕΠ του Τμήματος που διδάσκουν στο ΠΜΣ καθώς και μεταπτυχιακών φοιτητών, υπό τη προϋπόθεση ότι η ανακοίνωση τους γίνεται σε συνεργασία με μέλος ΔΕΠ του Τμήματος και απορρέει από την έρευνα της διπλωματικής τους εργασίας.

Η οικονομική διαχείριση γίνεται από την αρμόδια επιτροπή οικονομικών του ΠΜΣ, εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και την εποπτεία έχει η Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ειδικές περιπτώσεις εξετάζονται από την Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το διδακτικό έργο ανατίθεται σε μέλη ΔΕΠ των τομέων Μετάφρασης-Μεταφρασεολογίας, Λογοτεχνίας και Ιστορίας του Γαλλικού Πολιτισμού του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ή σε άλλους επιστήμονες, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις των κατηγοριών που προβλέπει το άρθρο 36 του Ν. 4485/2017.

α) Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:

Ειρήνη Αποστόλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ιστορία του γαλλικού πολιτισμού με έμφαση στην τέχνη και την κοινωνία (irapo@frl.uoa.gr)

Γεώργιος Βάρσος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Θεωρία της λογοτεχνίας και μετάφραση (gvarsos@frl.uoa.gr)

Ρέα Δελβερούδη, Καθηγήτρια, Γενική γλωσσολογία (rdel@frl.uoa.gr)

Λουκία Ευθυμίου, Καθηγήτρια, Ιστορία του γαλλικού πολιτισμού: Ιδεολογικά ρεύματα – Θέματα φύλου και ισότητας (leythim@frl.uoa.gr)

Νικόλαος Μανιτάκης, Επίκουρος Καθηγητής, Ιστορία του γαλλικού πολιτισμού (manitaki@frl.uoa.gr)

Ανδρομάχη-Βιργινία Πανταζάρα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Μεταφραστική πράξη και νέες τεχνολογίες (mavinap@frl.uoa.gr)

Μαρία Παπαδήμα, Καθηγήτρια, Θεωρία και πράξη της μετάφρασης (mpapadima@frl.uoa.gr)

Σωτήριος Παρασχάς, Επίκουρος Καθηγητής, Γαλλική και συγκριτική λογοτεχνία (sparaschas@frl.uoa.gr)

Δέσποινα Προβατά, Καθηγήτρια, Ιστορία του γαλλικού πολιτισμού με έμφαση στις διαπολιτισμικές σχέσεις (dpronata@frl.uoa.gr)

Δημήτριος-Κωνσταντίνος Ρομπολή, Αναπληρωτής Καθηγητής, Γαλλική και συγκριτική λογοτεχνία (droboly@frl.uoa.gr)

Μαρία Σπυριδοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Γαλλική λογοτεχνία (spiridop@frl.uoa.gr)

Ελένη Τατσοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Γαλλική λογοτεχνία (eltasop@frl.uoa.gr)

Ελένη Τζιάφα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Μετάφραση (eltziafa@frl.uoa.gr)

β) Επισκέπτες καθηγητές:

Μαρία Μπαϊρακτάρη, Διδάκτωρ Γαλλικής Λογοτεχνίας, ΕΚΠΑ με ειδίκευση στο Γαλλικό Θέατρο και τη Μεταφρασεολογία

Φανή Σωφρονίδου, Διδάκτωρ Μεταφρασεολογίας Πανεπιστημίου Paul Valéry – Montpellier 3 & Ιονίου Πανεπιστημίου

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου.

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

Πανεπιστημιούπολη, 157 84 Ιλίσια

Τηλεπικοινωνιακό κέντρο Φιλοσοφικής Σχολής: τηλ. 210-727 9999

φαξ 210-724 8979

Επιστασία κτηρίου: τηλ. 210-727 7497-8

Γραμματεία Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:

4^{ος} όροφος, γραφείο 410

Προϊσταμένη: Άννα Πάστρα, τηλ. 210-727 7474

Λοιπό προσωπικό: τηλ. 210-727 7423/7450/7451/7793

Η Γραμματεία δέχεται κοινό και φοιτητές κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή, 11.00-14.00.

Γραμματειακή υποστήριξη ΠΜΣ:

Χριστίνα Πραγιάννη, 4ος όροφος, γραφείο 410, τηλ. 210-727 7793

Γραφείο Προέδρου Τμήματος:

4ος όροφος, γραφείο 415, τηλ. 210-727 7457

Ο Πρόεδρος του Τμήματος, Αναπληρωτής Καθηγητής κ. Δ.-Κ. Ρομπολή, δέχεται με ραντεβού.

Γραφείο Διευθύντριας ΠΜΣ:

9^{ος} όροφος, γραφείο 908, τηλ. 210-727 7924

Η Διευθύντρια του ΠΜΣ, Καθηγήτρια κ. Μαρία Παπαδήμα, δέχεται με ραντεβού.

Ιστότοπος Τμήματος: <http://www.frl.uoa.gr/>